

štruktúre – jej realite a vnímaní, o budúcnosti starých a nových kultúrnych krajín, o krajinách v premene – ohrození historických dedín a o vzťahu poľnohospodárstva a ekologickej stability.

Prvý deň konferencie uzatvárala panelová diskusia, na ktorej predstavili svoje postery Národný Trust Slovenska, Ekotrust Banská Štiavnica, E. Naništová a B. Mesárošová z katedry psychológie FiF UK v Bratislave a ďalší.

V piatok 24. 10. 1997 v dopoludňajších hodinách pokračovala konferencia dvoma paralelnými workshopmi na témy *Metódy hodnotenia krajinskej štruktúry a Prípadové štúdie*.

V oboch zhrnulo výsledky svojej práce 10 odborníkov z rôznych profesií, napr. na témy: Priestorové zložky v rakúskej kultúrnej krajine, Vynútené biokoridory, Hodnotenie a percepčia malých vodných tokov v krajine, Obec ako základná priestorová jednotka kultúrnej krajiny, Krajinnoeologické hodnotenie využitia Liptovskej Tepličky, Krajinná štruktúra pohoria Štiavnické vrchy v okrese Krupina, Ekologizácia výroby hliníka v Žiari nad Hronom, O rozlišovaní kultúrnych prvkov v krajine, Krajinná štruktúra – podklad na hodnotenie obrazu krajiny, Štruktúrne premeny v inundácii Dunaja v 20. storočí.

Na záverečnom plenárnom zasadnutí účastníci konferencie sformulovali závery pre politiku, riadenie, legislatívu, metodológiu, plánovanie a projektovanie, vzdelávací proces, účasť verejnosti a zvyšovanie ekologického a kultúrneho vedomia.

Závery konferencie:

- Venovať zvýšenú pozornosť využívaniu nových metód a prístupov pri objektivizácii výskumu krajinskej štruktúry, závisiacich od subjektu poznávania – človeka – a venovať sa štúdiu spôsobov implementácie a akceptácie výskumu

krajinskej štruktúry ako súčasť krajinných a územných plánov.

- Rozpracovať mechanizmus a techniku medzinárodnej interdisciplinárnej vedeckej komunikácie, čo prispeje k účinnejšiemu rozvoju základného výskumu krajiny.

- Zabezpečiť rozšírenie vzdelávania v oblasti krajinného plánovania.

V posledný deň konferencie, 25. 10. 1997, sa uskutočnili dve odborné exkurzie. Dopoldňajšia bola venovaná *Svetovému kultúrnemu dedičstvu UNESCO – technickým pamiatkam okolia Banskej Štiavnice: baniam a vodohospodárskemu systému*, popoludňajšia, nazvaná *Na povrchu a pod povrchom mestskej pamiatkovej rezervácie mesta Banská Štiavnica* bola zaujímavou prechádzkou starým mestom a jeho podzemnými priestormi.

Konferencia s bohatým odborným i spoločenským programom naplnila očakávania účastníkov a jej organizátori začínajú pripravovať už IV. ročník tohto podujatia, ktoré by sa malo uskutočniť v dňoch 15.–17. 10. 1998.

Andrea Suranová
Roman Čajka

UNESCO udelilo ceny za environmentálne vedy

Každé dva roky sa koná Generálna komisia UNESCO, kde sa okrem iného prerokujú aj problémy ekologických a environmentálnych vied, vedeckých projektov a na ne nadväzujúcich medzivládnych programov, napríklad Medzinárodného hydrologického programu, programu Človek a biosféra a iných.

Pri príležitosti 29. Generálnej konferencie UNESCO (21. 10.–12. 11. 1997) udelili niekoľko cien vedcom a vedeckým inštitúciám z celého sveta. Okrem iného udelili cenu za popularizáciu vedy, aplikáciu vedeckých poznatkov a nových technológií pre rozvoj ľudstva, za vedecké úspechy v mikrobiológii a ich aplikácie v praxi, za základný a aplikovaný výskum mladého pracovníka. Najprestížnejším ocenením v oblasti environmentálnych vied je **Cena Sultána Quaboosa** za príspevok k ochrane životného prostredia. Cenu udelil 5. novembra 1997 generálny riaditeľ UNESCO Federico Mayor.

Za výnimočné výsledky a nové prístupy v popularizácii vedeckých poznatkov odmenili prof. D. Balasubramaniana z indického Centra pre bunkovú a molekulárnu biológiu v Heyderabade. Zároveň mu udelili aj **striebornú medailu Alberta Einsteina**.

Za významné vedecké objavy v mikrobiológii sa udeľuje **Cena Carlosa Finlaya**. Tento rok ňou poctili dvoch laureátov – prof. E. Paysa z Belgicka (Laboratórium molekulárnej parazitológie v Bruseli), ktorý objavil vakcínu proti parazitovi spôsobujúcemu "spavú nemoc", ako aj prof. S. Riazudina, riaditeľ Centra pre aplikovanú molekulárnu biológiu na Univerzite v Pandžábe (v štáte Pakistan). Zaslúžil sa o zvýšenie poľnohospodárskej produkcie pri súčasnom obmedzení používania pesticídov.

Mladý, 33-ročný profesor matematiky Yong-Chuan Chen, špecialista na matematickú kombinatoriku z Číny (Univerzita v Nan-

kai), získal **Cenu mladého vedec-kého pracovníka**.

Jadrový fyzik prof. M. Moshinsky z Autonómnej univerzity v Mexiku dostal za nové poznatky v teórii jadrových štruktúr **Cenu UNESCO za vedu**.

Program UNESCO Človek a biosféra (Man and the Biosphere), ktorý je najstarším vedeckým programom tejto celosvetovej organizácie, udelil **Cenu Sultána Quaboosa** za ochranu životného prostredia Katedre environmentálnych vied Prírodovedeckej fakulty Univerzity

v Alexandrii (Egypt) a Lesnému úradu v štáte Srí Lanka za odborné práce v biosférickej rezervácii Sinharaja. K horúcim kandidátom na udelenie tejto ceny patrili aj Ústav krajinskej ekológie SAV v Bratislave.

Medailu Pasteurovho inštitútu za priekopnícke práce pri zistení pôvodcu choroby amoeboliasis, ktorá poškodzuje ľudskú pečeň, udelili profesorka Esther Orozcovej z Mexico City.

Július Oszlányi

Komunálne odpadové hospodárstvo

Sympóziu **Kommunale Entsorgungs- und Umweltproblematik in Ost-Mitteleuropa nach der politischen Wende** (Problémy komunálneho odpadového hospodárstva a životného prostredia vo východnej a strednej Európe) sa uskutočnilo v historickom meste Frohnleiten na Mure (Rakúsko, Steiermark) v dňoch 2.-4. októbra 1997. Hlavným usporiadateľom bol Inštitút geografie Univerzity v Grazi, Oddelenie aplikovanej geografie, pod odbornou garanciou vedúceho oddelenia, univ. profesora Dr. Waltera Zsilincsa. Spoluusporiadateľom bol obecný úrad obce Frohnleiten, ako aj oddelenie životného prostredia a odpadového hospodárstva krajinskej vlády Štajerska. Okrem domácich účastníkov sa na sympóziu zúčastnili pozvaní účastníci z Českej republiky, Chorvátska, Maďarska, Nemecka, Slovenska a Slovinska.

Usporiadanie tohto podujatia je súčasťou veľkej aktivity Oddelenia aplikovanej geografie Inštitútu geografie Univerzity v Grazi v posledných rokoch, a to jednak na poli spolupráce s miestnymi a krajinskými orgánmi a podnikateľskou sfé-

rou v odpadovom hospodárstve, ako aj so zahraničnými partnermi, najmä s Ústavom geoniky ČAV v Brne (dokumentované aj prednáškou o spoločnom výskume), Univerzitou v Debrecene, Univerzitou v Maribore a v poslednom období aj s Ústavom krajinskej ekológie SAV v Bratislave.

Témou sympózia boli jednak otázky ekologického vedomia a všeobecnej environmentálnej politiky v štátoch strednej a východnej Európy na celoštátnej, regionálnej a miestnej úrovni, jednak špeciálne otázky odpadového hospodárstva posudzované z najrôznejších aspektov: vedomia obyvateľstva, podni-

kateľského, technických možností likvidácie odpadov, ako rozvojový impulz pre konkrétnu obec, dokonca ako zdroj príjmu pre jednotlivcov. Na tieto témy odznelo na sympóziu 17 referátov s bohatou diskusiou, ktorej najväčším prínosom bol dialóg medzi riadiacou, podnikateľskou a odbornou sférou.

Miesto sympózia nebolo vybrané náhodne. V niekdajšom centre pltiarstva na rieke Mure, Frohnleiten, funguje jedno z najmodernejších veľkokapacitných úložísk odpadov v Rakúsku s modernou technológiou skládkovania. Toto úložisko patrí k najúspešnejším podnikom v celom regióne, predstavuje jeden z najvýznamnejších rozvojových impulzov a zdrojov príjmov obce (čo jasne vidieť aj na jej vzhľade). V poslednom období je Frohnleiten stále častejšie cieľom odborných seminárov a sympózií. Aj účastníci tohto sympózia navštívili úložisko, kde im poskytli odborný výklad. Environmentálna politika Štajerska sa považuje v rámci Rakúska za vzorovú. Miestne, rovnako ako aj krajinské orgány jednoznačne podporujú všetky aktivity zamerané na trvalo udržateľný rozvoj, čo potvrdili nielen aktívnou účasťou na sympóziu, ale aj jeho sponzorovaním.

Prednášky (v anglickom a nemeckom jazyku) budú uverejnené v zborníku začiatkom r. 1998.

Ladislav Miklós

